

“Kwispelende viervoeter
in het buitengebied van onze
wandelinggemeente”

Documentnr.: 151871 (versie 2)
Datum: 7 december 2015
Opsteller: Denise Katzschner
Strategie, Beleid & Projecten

Inhoud

Samenvatting	2
1. Aanleiding	3
1.1. Motie	3
1.2. Enquête	3
1.3. Werksessies	3
1.4. Output	3
2. Huidige situatie	4
2.1. Hondenbezit	4
2.2. Juridisch kader	4
2.3. Teksten Algemene Plaatselijke Verordening	4
2.4. Hondenbelasting	5
2.5. Vergelijking buurgemeente	6
3. Nieuw beleid	7
3.1. Pijlers nieuw beleid	7
3.2. Faciliteren	7
3.3. Reinigen	9
3.4. Communicatie	11
3.5. Handhaving	12
3.6. Participatie	12
4. Financiën	13
4.1. Kosten	13
4.2. Hondenbelasting	13
5. Evaluatie	13

Bijlage

Natuurgebieden gemeente Eijsden-Margraten aanlijn- en opruimplicht

Samenvatting

De aanleiding voor deze notitie vormt de door de raad in haar vergadering van 13 november 2012 vastgestelde motie "hondvriendelijk beleid". Het doel van deze motie is het initiëren en instellen van een hond(vriendelijk)enbeleid in de gemeente Eijsden-Margraten.

De gemeente Eijsden-Margraten kent op dit moment geen hondenbeleid. Wél gelden er diverse plaatselijke regels voor het houden en uitlaten van honden. Eén en ander is verwoord in de Algemene Plaatselijke Verordening.

De voorliggende notitie bundelt het bestaande beleid in de gemeente Eijsden-Margraten en ziet erop toe om (met inachtneming van het gestelde in de aangenomen raadsnotie) het huidige beleid (de regels als gesteld in Algemene Plaatselijke Verordening) rondom het houden en uitlaten van honden te verduidelijken en indien nodig aan te scherpen en aan te passen aan de behoeften van zowel de honden- als de niet-hondenbezitters.

Deze notitie is mede gebaseerd op een enquête uitgevoerd onder uitsluitend hondenbezitters, e.e.a. op verzoek vanuit bovengenoemde motie en met als doel het verzamelen van ideeën en voorstellen ter verbetering van de positie van de hond binnen de gemeente. Om een compleet beeld te krijgen, zijn tevens 2 werksessies georganiseerd voor een bredere doelgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van hondenverenigingen, natuurorganisaties, dierenwelzijnsorganisaties, niet-hondenbezitters en medewerkers toezicht en handhaving, groen en vergunningen van de gemeente. De verzamelde uitkomsten van zowel de enquête als de werksessies vormen het vertrekpunt voor de ontwikkeling van het beleid met betrekking tot honden, met in het achterhoofd dat de hondenbezitters een rol spelen voor wat betreft het toezicht in het buitengebied. Al wandelend zijn zij de ambassadeurs van onze openbare ruimte.

Met deze notitie is voorzien in hetgeen door de raad via voormelde motie aan het college is opgedragen.

Er zal worden ingezet op onderstaande beslispunten:

- vaststellen van de 3 bestaande hondenlosloopgebieden binnen de bebouwde kom;
- aanleggen van een 4^e hondenlosloopgebied binnen de bebouwde kom en hiervoor een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen;
- vaststellen (binnen de kaders van deze beleidsnotitie) van een lijst/kaart met (natuur)gebieden buiten de bebouwde kom waar op de openbare weg de aanlijnplicht (en opruimplicht) geldt;
- wijzigen van artikel 2:58 van de Algemeen Plaatselijke Verordening;
- verduidelijken van de regels voor het uitlaten van honden zowel in analoge (folder) als digitale (applicatie voor smartphone) vorm en hiervoor een bedrag van € 5.000 beschikbaar te stellen;
- gericht handhaven op overlastlocaties;
- instandhouding van tarief en uitgaven hondenbelasting;
- instellen van een klankbordgroep;
- evalueren van het nieuwe beleid (na 3 jaar).

De uitvoeringsmaatregelen zullen door het college ter hand worden genomen.

1. Aanleiding

1.1 Motie

De gemeenteraad heeft op 13 november 2012 de motie "Initiëren en instellen hondvriendelijk beleid gemeente Eijsden-Margraten" aangenomen en het college de opdracht gegeven tot het opstellen van een beleidsnota en een voorstel voor te bereiden.

De opdrachtformulering van de motie luidde letterlijk als volgt:

- a) Een enquête onder uitsluitend hondenbezitters te houden met als doel het verzamelen van ideeën en voorstellen ter verbetering van de positie van de hond binnen de gemeente Eijsden-Margraten;
- b) De verzamelde uitkomsten van de enquête te omarmen, deze op uitvoerbaarheid te controleren en te prioriteren en daarna om te zetten in beleidsvoorstellen;
- c) Het gerealiseerde beleid opnieuw voor te leggen aan de raad in relatie tot de uitkomsten van de enquête, genoemd onder a;
- d) Als dan te bezien of er extra budget benodigd is voor realisatie van de wensen voorkomend uit de enquête;
- e) Na drie jaar een nieuwe enquête uit te voeren ter evaluatie en/of aanvulling van de bereikte resultaten.

1.2 Enquête

Op basis van bovenstaande motie heeft het college van Burgemeester en wethouders eind 2013 een enquête onder de hondenbezitters verspreid, met als doel het in kaart brengen van informatie die als input dient voor de ontwikkeling van het hondenbeleid in de gemeente Eijsden-Margraten. De aangeschrevenen is dan ook gevraagd om suggesties aan te geven waarmee bij het ontwikkelen van hondenbeleid rekening gehouden zou moeten worden. De resultaten van de antwoorden zijn onderverdeeld in 5 categorieën. Vooral de opmerkingen "meer afvalbakken" en "meer uitlaatgebieden" springen daarbij in het oog.

1.3 Werksessies

De enquête beperkt zich tot de doelgroep hondenbezitters. Om een zo breed mogelijk gedragen beleid te ontwikkelen en ook de mening en ideeën van de niet-hondenbezitters te peilen, zijn derhalve in mei en juni van 2015 2 werksessies gehouden onder leiding van LijnSpel Coöperatie U.A.. In deze sessies zijn zowel voor- als tegenstanders van het huidige hondenbeleid samengebracht, te weten vertegenwoordigers van hondenverenigingen, natuurorganisaties, dierenwelzijnsorganisaties en de medewerkers toezicht en handhaving, groen en vergunningen van de gemeente en niet-hondenbezitters. Uit de werksessies is gebleken dat het huidige beleid op een 5-tal onderdelen aangepast/verbeterd/verhelderd dient te worden.

- Communicatie; een eenduidig en helder beleid;
- Transparantie inzet hondenbelasting;
- Opvoeding van de hondenbezitter;
- Handhaving; duidelijk beleid en daadkrachtig optreden;
- Instellen van een klankbordgroep hondenbeleid.

Daarnaast is het voorgenomen hondenbeleid besproken met een afvaardiging van de natuurorganisaties (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Stichting Limburgs Landschap).

1.4 Output

De uitslag van de enquête en de uitkomst van de beide werksessie geven een goed beeld van wat er speelt op het gebied van honden(beleid). Deze input is gebruikt om het 'nieuwe' beleid vorm te geven en zo te voorzien van de juiste gemeenschappelijke inhoud.

2. Huidige situatie

2.1 Hondenbezit

In de gemeente Eijsden-Margraten zijn 1707 honden geregistreerd. Het merendeel van de hondenbezitters staat ingeschreven in de kernen Eijsden, Margraten, Cadier en Keer en Gronsveld.

2.2 Juridisch kader

In het verleden, bij de voormalige zelfstandige gemeenten Eijsden en Margraten, was er geen beleid ten aanzien van honden vastgesteld. Na de fusie in 2011 van de beide gemeenten tot de Gemeente Eijsden-Margraten is niet overgegaan tot het opstellen van een beleidsplan over dit onderwerp. Wél gelden er op dit moment diverse plaatselijke regels voor het houden en uitlaten van honden zoals verwoord in de Algemene Plaatselijke Verordening.

Als hoofdregel geldt in de gemeente Eijsden-Margraten de aanlijnplicht en de opruimplicht. Deze hoofdregels gelden niet voor geleidehonden of sociale hulphonden. Het college is bevoegd om plekken aan te wijzen waar deze hoofdregel niet geldt. Tevens heeft het college de bevoegdheid gekregen om plekken aan te wijzen waar het verboden is om met honden te komen.

Kort samengevat gelden op grond van de APV de volgende regels voor hondenbezitters in onze gemeente.

De aanlijnplicht

Binnen de bebouwde kom (uitgezonderd op eigen terrein en in hondenlosloopgebieden) en buiten de bebouwde kom binnen aangewezen natuurgebieden mogen honden niet loslopen.

Redenen hiervoor zijn:

- Kinderen en volwassenen zijn soms bang voor (loslopende) honden.
- De verkeersveiligheid is ermee gediend.
- Het biedt de eigenaar hulp bij het opruimen van de hondenpoep, omdat deze dan precies weet waar de hond zijn behoefte doet.
- Loslopende honden kunnen hardlopers en fietsers lastig vallen.
- Het aanlijnen van de hond kan discussies voorkomen bij het geven van boetes, omdat duidelijk is wie verantwoordelijk is voor de hond.

De opruimplicht

De eigenaar is verplicht om de uitwerpselen van zijn hond, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, op te ruimen. De eigenaar of houder van een hond dient een ruimmiddel bij zich te dragen om de uitwerpselen in een daarvoor bestemde afvalbak voor hondenpoep te deponeren of deze mee naar huis te nemen.

2.3 Teksten Algemene Plaatselijke Verordening

In de APV zijn de beleidsregels als volgt verwoord.

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond of hij die een hond onder zijn hoede heeft verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
  - a. Binnen de bebouwde kom op de weg en buiten de bebouwde kom binnen door het college aangewezen natuurgebieden zonder dat die hond aangelijnd is;
  - b. Op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats.
  - c. Op de weg zonder voorzien te zijn van een deugdelijke halsband, of een ander identificatiekenmerk, dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.

2. Het college kan plaatsen aanwijzen waar het verbod genoemd in het eerste lid onder a niet geldt.
3. De verboden genoemd in het eerste lid onder a en b gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond zich vanwege zijn handicap door een geleidehond laat begeleiden of als een eigenaar of houder van een hond deze aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond of hij die een hond onder zich heeft verboden, indien hij zich met de hond op de openbare weg, op een voor publiek toegankelijke plaats of op een door het college aangewezen plaats begeeft dan wel bevindt, dit te doen zonder deugdelijk hulpmiddel voor het opruimen van de uitwerpselen van de hond bij zich te hebben.
2. Het in het eerste lid bedoelde hulpmiddel dient op de eerste aanvraag van de toezichthoudende ambtenaar direct te worden getoond.
3. Het is de eigenaar of houder of hij die een hond onder zijn hoede heeft verboden die hond op dat gedeelte van de weg dat is bestemd of mede is bestemd voor het verkeer van voetgangers op een voor het publiek toegankelijke plaats of op een andere door burgemeester en wethouders aangewezen plaats zicht te ontdoen van uitwerpselen.
4. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde verbod wordt opgeheven, indien de eigenaar of houder van een hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd en in de daarvoor bestemde afvalbakken deponert of mee naar huis neemt.
5. Het is verboden uitwerpselen al dan niet rechtstreeks te verwijderen via het riool.
6. Onder een deugdelijk hulpmiddel als bedoeld in het eerste, tweede of vierde lid wordt verstaan een hulpmiddel dat gezien de vorm en constructie dient tot het opruimen van hondenuitwerpselen en/of tot dat doel in de handel is.
7. Het college kan van de in het eerste en derde lid van dit artikel gestelde verboden in zeer bijzondere gevallen ontheffing verlenen.

In artikel 2:59 van de APV staan regels met betrekking tot gevaarlijke honden. In die gevallen zal de individuele situatie van belang zijn, zodat dit artikel in deze nota buiten beschouwing zal worden gelaten.

Wanneer men zich niet houdt aan de regels als gesteld in de APV, kan men hiervoor een boete krijgen.

2.4 Hondenbelasting

De Gemeentewet geeft gemeenten de bevoegdheid om een belasting te heffen voor het houden van een hond. Voor heffing van hondenbelasting is niet vereist dat een relatie wordt gelegd met bepaalde kosten die de gemeente moet maken in verband met het houden van honden binnen haar grenzen.

De tarieven voor de hondenbelasting in de gemeente Eijsden-Margraten in 2015 zijn als volgt:

1 ^e hond	€ 65,00
2 ^e hond	€ 68,00
Vanaf de 3 ^e hond	€ 73,50

De begrote opbrengst van de hondenbelasting voor 2015 bedraagt € 127.376. Hiervan wordt € 73.686 gebruikt voor het onderhoud van de voorzieningen (hondenlosloopgebieden en afvalbakken). Toezien op naleving op de regels rondom het hondenbeleid als gesteld in de APV is onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden van de BOA's. Het resterend bedrag draagt structureel bij aan de algemene middelen.

2.5 Vergelijking buurgemeente

Tijdens de werksessies is meermaals aangegeven dat er behoefte is aan duidelijkheid. Wat mag (in het bijzonder in het buitengebied) waar wel en waar niet. Veelal passeert de wandelende hondenbezitter onwetend een (gemeente)grens en kan het zijn dat er andere regels gelden. Dit is niet wenselijk, aangegeven is dan ook dat er behoefte is aan complementair beleid. Gelet op het grote aanrakingsvlak en de nagenoeg gelijke identiteit met de gemeente Gulpen-Wittem wordt in deze notitie beperkt tot het aanhaken aan het beleid van deze buurgemeente.

Tijdens een overleg met de gemeente Gulpen-Wittem is informatie gekregen over het door hen gevoerde hondenbeleid. In 2012 zijn, naar aanleiding van de wijziging van de APV in 2011, de artikelen ten aanzien van het hondenbeleid op een aantal onderdelen aangepast.

Samengevat gelden in de gemeente Gulpen-Wittem onderstaande regels op het gebied van honden:

- Honden dienen in de kernen (bebouwde kom), in de aangewezen natuurgebieden en op alle wandelpaden die door weilanden heenlopen aangeliind te zijn. Daarbuiten mogen de honden loslopen;
- De hondenpoep dient in hele gemeente te worden opgeruimd, met uitzondering van die gebieden waar de hond mag loslopen, daar mag de hondenpoep in de berm blijven liggen;
- Op kinderspeelplaatsen, zandbakken, speelweiden, begraafplaatsen en plantsoenen mogen geen honden komen.
- De gemeente verstrekt geen hondenpoepzakjes;
- Hondenuitwerpselen kunnen worden gedeponerd in alle afvalbakken;
- Binnen de bebouwde kom zijn geen hondenlosloopgebieden aanwezig;
- In de gemeente is een hondenfolder uitgegeven waarin duidelijk de hondenspelregels staan aangegeven.

In hoofdzaak komt het beleid van gemeente Gulpen-Wittem overeen met het beleid van onze gemeente, op een tweetal uitzonderingsregels na. Nuanceverschillen zijn er ten aanzien van de aanlijnplicht in door het college aangewezen gebieden (natuurgebieden en wandelpaden door weilanden heen) en ten aanzien van de uitzonderingsregel dat in Gulpen-Wittem de hondenuitwerpselen in de berm in het buitengebied mogen blijven liggen. Bij heroverweging van het bestaande beleid als gevolg van nader onderzoek en de meedenksessies volgt de noodzaak tot aanpassing van een tweetal bepalingen. Verderop in de beleidsnotitie wordt hierop ingegaan.

3. Nieuw beleid

3.1 Pijlers nieuw beleid

De huidige beleidsregels als gesteld in de APV voldoen in principe en leggen de verantwoordelijkheid neer daar waar het thuishoort, namelijk bij de hondenbezitter. De betreffende artikelen uit APV worden dan ook als uitgangspunten genomen voor het nieuwe beleid.

Het doel van de voorliggende notitie is dat ook niet om het huidige beleid (rigoureuus) op de schop te nemen, maar duidelijk neer te zetten en aan te scherpen/aan te passen indien nodig. Alles gebaseerd op de uitkomsten van de enquête en de aanbevelingen van de werksessies, met in het achterhoofd dat de hondenbezitters een rol spelen voor wat betreft het toezicht in het buitengebied. Al wandelend zijn zij de ambassadeurs van onze openbare ruimte.

Uit de enquête en de werksessies blijkt dat er vijf onderdelen van het huidige beleid als speerpunt in het nieuwe beleid fungeren.

Het nieuwe beleid rust dan ook op de vijf onderstaande pijlers:

- Faciliteren
- Reinigen
- Communicatie
- Handhaven
- Participatie

3.2 Faciliteren

Honden (en hondenbezitters) moeten de ruimte krijgen om, ook binnen de bebouwde kom, te rennen en te spelen. Echter de openbare ruimte moet gedeeld worden met anderen, die een andere kijk hebben op het gebruik ervan. Er moet dus rekening met elkaar worden gehouden in die openbare ruimte om overlast te voorkomen. Alle belangen dienen derhalve zorgvuldig afgewogen te worden: de belangen van de honden/hondenbezitters, de omgeving waar eventueel plekken aangewezen gaan worden om los te lopen én het algemeen belang.

Hondenlosloopgebieden

APV art. 2.57 regelt de aanlijnplicht. In onze gemeente dienen honden binnen de bebouwde kom aangeliend te zijn, uitgezonderd op een door het college aangewezen plaats. In casu worden hier de hondenlosloopgebieden bedoeld. Binnen de bebouwde kom van de gemeente Eijsden-Margraten zijn op dit moment 2 hondenlosloopgebieden gerealiseerd, een 3^e hondenlosloopgebied is in aanleg. Deze zijn gelegen in Eijsden aan de Groenstraat en in Gronsveld aan de Stationsstraat. In Margraten wordt op dit moment (via burgerparticipatie) bij het MFA aan de President Kennedystraat een losloopgebied aangelegd, dat wordt gefaciliteerd door de gemeente. In een afgerasterd gebied mag de hond los lopen en zijn behoefte doen, waarna ook daar de eigenaar verplicht is de uitwerpselen op te ruimen in de daarvoor geplaatste hondenpoepbak.

Na de fusie tot de nieuwe gemeente Eijsden-Margraten zijn deze hondenlosloopgebieden niet opnieuw aangewezen. De bestaande hondenlosloopgebieden dienen door het college te worden vastgesteld. Het is niet noodzakelijk de regels rondom de hondenlosloopgebieden aan te passen, de huidige voorzieningen functioneren naar tevredenheid.

Uit de enquête en de werksessies blijkt dat er behoefte is aan meer en grotere uitlaatplekken (*Noot: Ten tijde van de enquête en de werksessies was het hondenlosloopgebied in Margraten nog in aanleg*). Het merendeel van de hondenbezitters staat ingeschreven in de kernen Eijsden, Margraten, Cadier en Keer en Gronsveld. In 3 van de genoemde kernen is /wordt voorzien in een hondenlosloopgebied. Gelet op dit gegeven en het idee om in de grotere kernen en de kernen met een grotere bebouwingsdichtheid (meer verstedelijkt gebied) de hondenbezitters te faciliteren, is het college voornemens om in de kern van Cadier en Keer het 4^e hondenlosloopgebied aan te wijzen en vast te stellen. Na vaststelling en kredietvotering volgt de inrichting van het losloopgebied. Bij het losloopgebied wijst zich vanzelf, door de duidelijke begrenzing door middel van de afscheiding en de duidelijke ingangen, dat het hier een losloopgebied betreft. Mede ook door de geplaatste bebording. Verder geldt de opruimplicht.

Toekomst hondenlosloopgebieden

In de werksessies is geopperd om hondenbezitters te triggeren om deze losloopgebieden te gaan gebruiken voor diverse hondenactiviteiten (bijv. gedragscursussen). Dit kan vermeld worden in de folder en op de website. Bij het monitoren van het beleid en de bijeenkomsten hieromtrent met de klankbordgroep kan voor wat betreft de invulling hiervan verder op worden ingegaan. Voor wat betreft de opmerking over grotere uitlaatplekken, zal ook hier in de klankbordgroep verder worden ingegaan.

Verbodsgebieden

APV art. 2.57 regelt de aanlijnplicht. Buiten de bebouwde kom mogen honden overal loslopen, uitgezonderd op openbare wegen binnen door het college aangewezen natuurgebieden (uitzonderingsregel lid 1a). Wellicht ten overvloede dient hierbij opgemerkt te worden dat het op andermans terrein enkel is toegestaan met toestemming van de eigenaar.

In onze gemeente zijn geen door het college aangewezen natuurgebieden zijn. In het buitengebied hoeven de honden dus niet per se aan de lijn en kunnen overal naar hartenlust rennen en spelen. Uit de werksessies en naar aanleiding van gesprekken met beheerders van de natuurgebieden binnen onze gemeente blijkt dat er veel overlast in het buitengebied wordt ervaren van loslopende honden op wegen door natuurgebieden heen en rondom de natuurgebieden (wilddoding) én op wandelpaden door weilanden heen (verstoren van het vee). Omgeven door zoveel instinctgestuurde prikkels is het vaak lastig om de hond onder appèl te houden. Om de flora en fauna in deze natuurgebieden te beschermen is het noodzaak dat de hond in de buurt blijft en onder toezicht van de begeleider om zo de (in het wild levende) dieren niet te storen of op te jagen en kwetsbare gewassen niet te beschadigen.

Beheerders van de 2 grote natuurgebieden binnen onze gemeente (Staatsbosbeheer voor wat betreft het Savelsbos en Stichting het Limburgs Landschap voor wat betreft de Eijsder Beemden en het gebied rondom Bemelen en ten noorden van de kernen Margraten en Cadier en Keer) en de wandelgebieden van het Waterschap Roer en Overmaas (Herkenradergrub) en van Natuurmonumenten (Noordal) hebben de aanlijnplicht reeds geregeld middels borden verwijzend naar artikel 461 van het wetboek van Strafrecht bij het betreden van hun natuurgebied. Op de borden staat duidelijk aangegeven wat de regels zijn in het gebied. Deze regels gelden niet voor de (openbare) wegen in die gebieden. Bestuursrechtelijk bestaat de mogelijkheid dat het college terreinen aanwijst waar het loslopen van honden op de openbare weg verboden is. Het college is derhalve voornemens om binnen de kaders van deze beleidsnotitie gebieden aan te wijzen waar de aanlijnplicht geldt. Op die manier wordt de flora en fauna ter plaatse beschermd en is het duidelijker voor zowel de hondenbezitter als de handhaver.

Het is dus niet nodig de APV op dit artikel aan te passen, het college dient enkel de beoogde terreinen aan te wijzen. Door invulling te geven aan de uitzonderingsregels sluit dit deel van de APV aan op hetgeen geldt in de buurgemeente Gulpen-Wittem. Er dient derhalve een lijst van “verboden locaties” opgesteld te worden, verduidelijkt met kaart waarop deze locaties (natuurgebieden) staan aangegeven. Aangezien het uitdrukkelijk niet de bedoeling is om het buitengebied helemaal ‘dicht te timmeren’, zal er worden ingezet op Natura 2000 gebieden (het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden), de logische aansluitingen op deze gebieden en het natuurgebied Eijsder Beemden. Het betreft afgebakende gebieden, die het toelaten om bij het betreden en het verlaten van het gebied duidelijk aan te geven wat de spelregels zijn. Dit schept duidelijkheid bij zowel de hondenbegeleiders als de handhavende instanties en kan niet tot discussie leiden. In de bijlage van deze beleidsnotitie zijn de beoogde gebieden op kaart aangegeven.

Het aanwijzen van de natuurgebieden zal gefaseerd worden uitgevoerd. Allereerst zullen de beoogde gebieden in nader overleg met de terreinbeheerders van de natuurgebieden, de burgemeester en de portefeuillehouder (Openbare Werken, Verkeer, Natuur en Landschap, Monumenten en Cultureel Erfgoed) worden aangeduid en vervolgens ter vaststelling aan het college worden aangeboden. Buiten op locatie zal dan exact worden bepaald waar de aangewezen gebieden beginnen en eindigen en zullen aanwijzingsborden c.q. -paaltjes worden geplaatst. Tot slot zal een overleg plaatsvinden waarin de handhavers van de gemeente alsook van de terreinbeheerders zullen worden geïnformeerd over de nadere regelgeving.

Uit de werksessies is naar voren gekomen dat het lopend voor de begeleider van de hond duidelijk moet zijn welke gebieden een uitzondering zijn op de algemene regels. Op die manier ontstaat er duidelijkheid voor de hondenbezitter alsook voor de handhaver. Hiertoe dienen er bij betreding van het terrein op enkele locaties nog (kleine) aanwijzingsborden c/q. -paaltjes te worden geplaatst. De spelregels voor hondenbezitters zullen tevens zowel analoog als digitaal beschikbaar worden gesteld. Enerzijds via een hondenfolder, die ter beschikking zal worden gesteld aan de bij de gemeente geregistreerde hondenbezitters en verkrijgbaar zal zijn bij alle gemeentelijke gebouwen (gemeentehuis, bibliotheek) de VVV-kantoren, bij alle campings, hotels en B&B's en de overige recreatievoorzieningen en bij de dierenartsenpraktijken. Anderzijds zal er een "honden-app" (applicatie voor de smartphone) worden ontwikkeld, die aansluit op de reeds bestaande wandelapps van onze gemeente.

Toekomst verbodsgebieden

In de werksessies is gesproken over de zgn. honden-app. Met deze app weet de begeleider waar hij zich bevindt en wat de regels zijn t.a.v. het loslopen van honden. Bij de doorontwikkeling van deze app naar de toekomst toe, kan gedacht worden aan een signalering in de vorm van een groen, geel en een rood hondje, waarbij bij elke kleur duidelijk is welke regels er gelden. In de bijeenkomsten met de klankbordgroep kan voor wat betreft de invulling hiervan verder op worden ingegaan.

Beslispunten

- Vaststellen van de 3 bestaande hondenlosloopgebieden binnen de bebouwde kom
- Aanleggen van een 4^e hondenlosloopgebied in de kern Cadier en Keer
- Vaststellen (binnen de kaders van deze beleidsnotitie) van een lijst/kaart met (natuur)gebieden buiten de bebouwde kom waar op de openbare weg de aanlijnplicht geldt

3.3 Reinigen

De omgeving heeft er belang bij dat de openbare ruimte schoon en hygiënisch blijft. In het algemeen dient de beperkte openbare ruimte op een zo eerlijk mogelijke wijze door iedereen gebruikt te kunnen worden. Aanwezigheid van hondenpoep in de openbare ruimte is derhalve niet gewenst. Verder ook in verband met de risico's voor de volksgezondheid voor zowel mens als dier. Vooral spelende kinderen lopen risico's door besmetting met als gevolg problemen met de longen of de ogen.

Verontreiniging door honden

APV art. 2:58 zorgt ervoor dat het hondenbezitters niet is toegestaan hun hond op een publiek toegankelijke plek te laten ontdoen van uitwerpselen, tenzij de hondenbezitter ervoor zorgt dat de uitwerpselen onmiddellijk opgeruimd en in daarvoor bestemde afvalbakken wordt gedeponneerd. Tevens dient de hondenbezitter ervoor te zorgen dat hij in bezit is van een hulpmiddel om de uitwerpselen op te ruimen. De hondenbezitter dient dit hulpmiddel bij zich te dragen tijdens het uitlaten van de hond. Hiertoe zijn in de gemeente op diverse locaties speciaal voor hondenpoep bestemde afvalbakken geplaatst.

In de gemeente geldt dus een algehele opruimplicht binnen én buiten de bebouwde kom. De opruimplicht in onze gemeente is strenger dan die in de buurgemeente Gulpen-Wittem aangezien hier het verbod op het opruimen van uitwerpselen niet geldt voor de berm in gebieden buiten de bebouwde kom, niet zijnde natuurgebieden als bedoeld in artikel 2.57 lid 1. Om hiertoe één lijn aan te houden, zal de APV voor wat betreft dit artikel aangepast moeten worden. Het huidige artikel kent immers geen uitzonderingsregel, waarin gesteld kan worden dat hondenuitwerpselen in de berm in het buitengebied waar de hond los mag lopen mogen blijven liggen.

Daarbij is het huidige artikel 2:58 APV omslachtig omschreven. Door het voorgestelde artikel wordt het artikel eenvoudiger en hierdoor duidelijker. Hierdoor wordt tevens beter aangesloten bij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Voorgesteld wordt om artikel 2:58 van de APV als volgt te wijzigen:

- 1) Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.
- 2) Het is de eigenaar/houder verboden een hond te laten verblijven/lopen op een openbare plaats zonder dat men een deugdelijk hulpmiddel bij zich draagt, dat gezien vorm en constructie kennelijk bestemd is tot het opruimen van hondenuitwerpselen.

- 3) Degene die zich met een hond op een openbare plaats bevindt, is verplicht het hulpmiddel op eerste vordering van de met het toezicht op de naleving van dit artikel belaste ambtenaren, te tonen.
- 4) Het eerste lid is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.
- 5) In afwijking van lid 1 geldt het in dit artikel genoemde verbod niet in bermen buiten de bebouwde kom, tenzij het gebieden betreft die zijn aangewezen conform artikel 2.57 lid 1 sub a.
- 6) Het college kan van de in dit artikel gestelde verboden in zeer bijzondere gevallen ontheffing verlenen.

Uit de enquête en de werksessies blijkt dat er behoefte is aan meer afvalbakken. Uit de enquête blijkt ook dat het merendeel van de honden in een beperkt gebied rond de woning wordt uitgelaten (in een range van 0-5 km en een wandelduur tot 30 minuten).

Dit in ogenschouw nemende zijn er op dit moment voldoende voorzieningen waarin men de hondenpoep kan deponeren. Niet enkel de speciale hondenpoepbakken, maar er zijn ook voldoende gewone afvalbakken aanwezig in de omgeving van de wandelroutes. Het is namelijk toegestaan om de gewone afvalbakken te gebruiken voor het deponeren van de uitwerpselen, hierbij wordt wel uit oogpunt van hygiëne verzocht om de uitwerpselen in een zakje te doen en deugdelijk dicht te binden. Hiertoe is het dus niet noodzakelijk om extra relatief dure afvalbakken aan te schaffen.

Om de hondenbezitters duidelijk te maken dat de hondenuitwerpselen ook in de gewone afvalbakken mag worden gedeponerd, is het college voornemens om deze afvalbakken te voorzien van een sticker met het logo "hondenpoep, bedankt!". Wanneer de APV wordt aangepast op artikel 2:58 en het toegestaan is om hondenuitwerpselen in de berm in het buitengebied te laten liggen is het niet noodzakelijk om in het buitengebied extra afvalbakken te plaatsen.

Voor wat betreft de opmerking uit de enquête en de werksessies over gratis zakjes, is de gemeente van mening dat het een kleine moeite is om zelf van thuis zakjes mee te nemen. Geschikte zakjes zijn eenvoudig verkrijgbaar en in elke supermarkt te koop. Verder zijn de "zakjesautomaten" vandalismegevoelig en bestaat het risico dat de opruimplicht zal worden genegeerd wanneer een automaat onverhoopt leeg mocht zijn. In de APV is de verplichting opgenomen dat de begeleider van de hond een deugdelijk middel bij zich moet hebben om uitwerpselen te verwijderen. Het plaatsen van "zakjesautomaten" zou een verschuiving van de verantwoordelijkheid zijn en tot discussie kunnen leiden daar waar de automaat leeg is. Een dergelijke situatie is onwenselijk en draagt niet bij aan de gewenste duidelijkheid. De keuze en de verantwoordelijkheid voor de aanschaf van een geschikt hulpmiddel voor het opruimen van de hondenuitwerpselen wordt daarmee gelegd waar het thuishoort, bij de hondenbezitter, hij/zij heeft immers de keuze gemaakt om een hondenbezitter te zijn. De gemeente Gulpen-Wittem deelt deze mening en faciliteert ook niet in hondenpoepzakjes.

Bij de losloopgebieden is wel gekozen voor het plaatsen van afvalbakken om zo te waarborgen dat het afgerasterde gebied schoon blijft.

Verder dient er wel nog duidelijk gemaakt te worden dat de hondenpoepzakjes niet in het riool (kolk) gedumpt mogen worden. Dit leidt tot rioolverstoppingen.

Toekomst verontreiniging door honden

Uit de werksessies komt naar voren dat men graag ziet dat de hondenbezitter wordt geaccepteerd. Dit kan alleen als de hondenbezitter zich houdt aan de regels zoals die zijn afgesproken. Hondenpoep is een grote ergernis, veel geënquêteerde (maar ook niet-geënquêteerden, hetgeen blijkt uit het klachtencircuit) ondervinden hinder van hondenpoep. Het is dan ook zaak dat de overlast ervan wordt aangepakt. Echter dit vergt tijd, het is een mentaliteitskwesitie. Hoe schoner de openbare ruimte, hoe meer de hondenpoep wordt opgeruimd, hoe positiever er wordt aangekeken tegen hondenbezitters door met name niet-hondenbezitters. Ook hier moet nader op worden ingegaan met de klankbordgroep.

Verder is in de werksessies aangegeven dat er in de klankbordgroep kan worden nagedacht hoe de hondenbezitters er op een ludieke wijze toe gezet kunnen worden de hondenpoep inderdaad op te ruimen. Gedacht kan worden aan een prullenbak die een bedankje laat horen wanneer er hondenpoep in gedeponerd wordt!

Beslispunt

- Wijzigen van artikel 2:58 van de Algemeen Plaatselijke Verordening

3.4 Communicatie

Op communicatief vlak dient nog veel te gebeuren. Communicatie is van wezenlijk belang om het hondenbeleid te laten slagen. Uit de enquête en uit de werksessies blijkt dat het de hondenbezitter vaak onduidelijk is wat nu wel en niet waar mag. De gemeentelijke publicaties zijn tot op heden beperkt gebleven tot – moeilijk te achterhalen- regels uit de APV op de gemeentelijke website en een incidentele publicatie in de lokale weekbladen. Verder heeft de communicatie vaak een negatieve lading en is geënt op overlast van loslopende honden en hondenpoep.

Er moet worden ingezet op een communicatiestrategie die op heldere, effectieve en diervriendelijke wijze de hoofdpunten, de belangrijkste 'regels' van het hondenbeleid benadrukt. Deze komen dan steeds weer herkenbaar terug in alle gemeentelijke communicatie over hondenbeleid. Uit de enquête en de werksessies blijkt dat de hondenbezitters op de hoogte gehouden willen worden van het hondenbeleid.

Nadat de nieuwe kaders voor het hondenbeleid door de raad zijn vastgesteld, zal de communicatie strategie verder worden uitgewerkt. Hierbij hoort in ieder geval duidelijke en actuele informatie op de gemeentelijke website; de voorliggende nota, aangevuld met de lijst van "verboden plekken", plattegronden met een duidelijke weergave van deze verboden plekken, maar ook de hondenlosloopgebieden. Ondersteunend hieraan is de hondenfolder en de honden-app waarin de spelregels voor hondenbezitters duidelijk zijn opgenomen, aangevuld met plattegronden. Om de bezitters, buiten in het veld, te attenderen op de regels rondom het hondenbeleid, zal een Q-code wordt ontwikkeld waarin kort de spelregels staan benoemd. Deze kan in stickervorm op de prullenbakken en bebording worden geplakt. De spelregels zorgen voor een plezierige woon- en leefomgeving voor mensen en dieren in de gemeente. Verder dienen de regels rondom het hondenbeleid regelmatig te worden gepubliceerd in de lokale weekbladen en op de website. Voor de bewustwording kan ervoor gekozen worden om de geconstateerde overtredingen en processen verbaal hierin ook op te nemen

Ter plaatse moet de situatie ook duidelijk zijn, zeker nu in het buitengebied "verboden plekken" zullen worden aangewezen. Alleen dan kan extra en gerichtere handhaving succesvol zijn. Bij het betreden van de aangewezen gebieden moet daarom extra en duidelijke bebording worden geplaatst. Dit dient te worden afgestemd op het bordensaneringsbeleid dat geldt in de gemeente.

In het voorjaar zullen verder een aantal 'hondenavonden' per kanton worden georganiseerd. Tijdens deze avond, waar iedereen welkom is worden geïnformeerd over het nieuwe hondenbeleid.

Toekomst communicatie

Uit de werksessies komt verder nog naar voren dat in de klankbordgroep onderzocht dient te worden hoe we mensen kunnen stimuleren om elkaar aan te spreken. Dit kan worden bereikt door bijv. buurtverenigingen of scholen erbij te betrekken. En dan niet alleen in negatieve zin, maar ook positieve zin (in de vorm van een compliment).

Voor wat het communiceren over hondenbelasting betreft, is in de werksessies aangegeven dat in de klankbordgroep een progressief belastingbeleid nader onderzocht dient worden. Zo zouden hondenbezitters die honden onder appèl hebben beloond kunnen worden; wanneer een hondencursus met succes is afgerond, ontvangt men korting op de hondenbelasting.

Verder is aangegeven dat het communiceren over hoe de opbrengsten van de hondenbelasting worden besteed aan voorzieningen over het hondenbeleid, zou kunnen zorgen voor draagvlak bij inwoners en wellicht gedragsverandering bij hondenbezitters.

Beslispunten

- Verduidelijken van de regels voor het uitlaten van honden zowel in analoge (folder) als digitale (applicatie voor smartphone) vorm

3.5 Handhaving

Met het nieuwe beleid worden de regels uniformer en duidelijker. Er wordt immers nu duidelijk aangegeven wat wel en wat niet mag. Wie de wet overtreedt, in dit geval de regels uit de APV artikelen 2:57 en 2:58 kan door de politie of medewerkers (BOA's) van Toezicht en Handhaving worden beboet. De hoogte van de boete wordt landelijk bepaald. De insteek van het gevoerde beleid in de gemeente Eijsden-Margraten is tot op de dag van vandaag: wie betrapt wordt op een overtreding krijgt een boete. Uitgangspunt de vervuiler betaalt!

Hierbij dient in zijn algemeenheid opgemerkt te worden dat de borden extra middelen zijn en geen doel op zich. De begeleider dient zich ervan te gewissen wat wel en niet mag op welke locatie.

Dit vraagt om een gedragsverandering van de hondenbezitters. Er zal echter, net als nu, een groep hondenbezitters zijn die niet direct bereid is de regels op te volgen. Om de overlast van hondenpoep en loslopende honden te verminderen is het naast duidelijke en heldere communicatie noodzakelijk om te blijven handhaven. Frequenter handhaven vereist meer inzet van de handhavers. Dit dient afgewogen te worden tegen de vele andere wensen op handhavingsgebied die vaak net zo belangrijk of belangrijker zijn. Er zal moeten worden ingezet op nog gericht handhaven. Als de handhavers nog meer zichtbaar zijn voor de inwoners kan hiervan een preventieve werking uitgaan. Dit kan een positieve werking hebben (het naleefgedrag verhogen en de overlast van hondenpoep verlagen). Er wordt op dit moment al frequent gecontroleerd bij locaties, de zogenaamde 'hotspots', waar doorgaans veel overlast is van hondenpoep. Er dient geïnventariseerd te worden of deze 'hotspots' nog actueel zijn.

Toekomst handhaving

Handhaving in de negatieve zin levert zeker wat op, maar uit de werksessies komt naar voren dat tijdens de controle het uitdelen van complimenten als het goed gaat ook van belang is.

Beslispunt

- Gerichter handhaven op overlastlocaties

3.6 Participatie

Wanneer men belanghebbenden betreft bij het beleid, dragen zij meer verantwoording en wordt het beleid voorzien van de juiste gemeenschappelijke inhoud. Er wordt aandacht geschonken aan ieders probleempceptie, hetgeen draagvlak creëert. Deze beleidsnotitie is gebaseerd op wensen en voorstellen uit de enquête en de uit de werksessies.

In de werksessie is geopperd om een klankbordgroep in te stellen, waarin belanghebbenden met regelmaat bij elkaar komen, om het vastgestelde beleid te evalueren en adviezen over te brengen ter aanvulling en/of verbetering van het beleid. Deze klankbordgroep kan de informatie weer verder brengen naar de achterban.

Beslispunt

- Instellen klankbordgroep hondenbeleid

4. Financiën

4.1 Kosten

De financiële consequenties, die verband houden met het nieuwe hondenbeleid bestaan uit de aanleg van een nieuw hondenlosloopgebied en extra communicatie. De uitwerking (ook financieel gezien) van de toekomstvisies op de diverse onderdelen zijn hierin nog niet opgenomen.

In de (concept)begroting 2016 / meerjarenramingen 2017-2019 is jaarlijks vanuit het raadsprogramma € 10.000 opgenomen voor de inrichting losloopgebieden en voor de aanschaf van poepbakken voor honden.

De kosten voor de aanleg van een 4^e hondenlosloopgebied in 2016 worden geraamd op een eenmalig bedrag van € 10.000,00. De kosten bestaan uit het aanbrengen van een hekwerk rondom, voorzien van een poort, bank, afvalbak en het eventueel in/bijzaaien van gras.

De onderhoudskosten van het losloopgebied bestaan uit het ledigen van de afvalbak en het maaien van het gras. Deze onderhoudskosten worden jaarlijks opgenomen in de lopende begroting en worden gefinancierd uit de hondenbelasting.

Het betreffende budget van 2016 zal worden ingezet om het vierde hondenlosloopgebied te realiseren

Extra communicatie (zoals folder, plattegronden, borden, (QR-code) stickers etc.) worden begroot op een eenmalig bedrag van ca. € 5.000,00. Hiervoor is geen budget opgenomen in de programmabegroting 2016 / meerjarenramingen 2017-2019.

Hiertoe zal voor het jaar 2016 een aanvullend incidenteel budget van € 5.000 beschikbaar gesteld moeten worden dat ten laste kan worden gebracht van het saldo van het beleidsveld Afvalverwijdering / van de voorziening Afvalstoffenheffing.

Beslispunten

- Een bedrag van € 10.000 beschikbaar stellen voor de aanleg van een 4^e hondenlosloopgebied
- Een bedrag van € 5.000 beschikbaar stellen voor extra (analoge en digitale) communicatie rondom het nieuwe hondenbeleid

4.2 Hondenbelasting

Het tarief van de hondenbelasting wordt niet gewijzigd. Een deel van de inkomstenbelasting (ca. 60%) wordt ingezet voor de inzet van de buitendienst t.a.v. het ledigen van bakken en het vervangen van en onderhouden van de voorzieningen (banken in losloopgebied, hekwerk losloopgebied en hondenpoepbakken). Het restant vloeit af naar de pot algemene middelen.

Beslispunt

- Instandhouding van tarief en uitgaven hondenbelasting

5. Evaluatie

In de motie is verzocht om na drie jaar een nieuwe enquête uit te voeren ter evaluatie en/of aanvulling van de bereikte resultaten. Het is niet noodzakelijk om, wanneer het noodzakelijk blijkt te zijn om de regels aan te passen, te wachten tot drie na invoering van de nieuwe regels. Middels instelling van een klankbordgroep, die regelmatig bij elkaar komt, blijven we op de hoogte wat speelt in onze gemeente op het gebied van hondenbeleid en kan indien de situatie erom vraagt al eerder actie worden ondernomen.

Beslispunt

- Evalueren nieuw hondenbeleid na 3 jaar

Bijlage

Natuurgebieden gemeente Eijsden-Margraten aanlijn- en opruimplicht

Bemelerberg en Schiepersberg

Savelsbos

Noorbeemden en Hoogbos

Aansluiting op Gerendal

Eijsder Beemden

Legenda

Natura2000 gebied

Natuurgebied

